

Abstrakt

klíčová slova: česká angličtina, cizí přízvuk, slovní přízvuk, přízvučná slabika, trvání, f0, akustické vlastnosti.

Tato studie zkoumá akustické vlastnosti slovního přízvuku v české angličtině. První kapitola vysvětluje problém cizího přízvuku z různých úhlů pohledu. Dále se zabývá různými vlivy na pocíťovanou sílu cizího přízvuku. Závěrem je, že chybná realizace slovního přízvuku má jistě negativní vliv jak na hodnocení mluvčího tak na srozumitelnost řeči (Benrabah, 1997; Hahn, 2004; Cutler, 1984).

V druhé kapitole porovnááme výsledky studií, které zkoumaly mluvčí různých jazyků a předkládáme všeobecnou teorii osvojování akustických vlastností slovního přízvuku. Zajímají nás především f0 a trvání. Tato teorie, založená na hypotéze rysů (feature hypothesis) (McAllister et al., 2002 v Lee, Guion & Harada, 2006), říká, že jazyky, jejichž systém slovního přízvuku se podobá angličtině (např. holandština a arabština), používají akustické vlastnosti užívané v jejich rodném jazyce. Oproti tomu mluvčí jazyků s nektrastivním slovním přízvukem (např. vietnamština a čeština) dávají přednost těm akustickým vlastnostem, které jsou v jejich rodném jazyce fonologicky aktivní na úrovni segmentů. Mluvčí vietnamštiny, tónového jazyka, preferují f0 před trváním vokálu (Nguyen, 2003), takže pro mluvčí češtiny, jazyka s fonologickou délkou vokálů, se dá předpokládat, že tomu bude naopak, zejména u mluvčích se silným přízvukem.

Dále také předpokládáme, ve třetí kapitole, že v české angličtině budou anglické dlouhé přízvučné hlásky (jako i : a dvojhlásky) relativně delší než sousední nepřízvučné, zatímco krátké přízvučné hlásky (jako /e/ nebo /ɪ/) budou mít podobné trvání. Pro české mluvčí se dá předvídat, že si trvání vokálů kódují fonologicky jako binární distinktivní rys. Krátké vokály tedy budou podobně dlouhé, ať už pod přízvukem nebo ne.

Tyto hypotézy byly otestovány na čtené české angličtině. Změřeno bylo trvání a f0 přízvučných a sousedních nepřízvučných vokálů.

Výsledky této studie ukázaly, že v české angličtině se trvání jako akustická vlastnost slovního přízvuku používá, na rozdíl od f0, kterou často neužívají ani mluvčí s velmi dobrým přízvukem. U některých mluvčích jsme také zaznamenali tendenci lépe užívat trvání hlásky u dlouhých přízvučných hlásek. Naše závěry potvrzují zmíněnou obecnou teorii osvojování akustických korelátů slovního přízvuku